

GIÁ BÁN	
ĐƠN-TRẠP	KHOA-L QUỐC
Một năm 2.00	3.00
Sáu tháng 1.00	1.50
Ba tháng 0.50	0.75

Nếu bạn phải trả tiền trước.
Theo và mandat gửi cho M.
TRẦN ĐÌNH-PHIÊN. - Al đường
Chàng-ông, phố Hàng, xa Trường
Hàng trước.

TIẾNG-DÂN

La Voix du Peuple 民
Mỗi tuần xuất-bản ba kỳ: thứ BA, thứ NĂM và thứ BẢY

Cùng thì biên,
biên thì thông.
(Kính bạch)

CUỘC "ĐÀO TƯỜNG" Ở TRUNG-HOÀ

Trương-học-Lương tự xưng Tổng-tư-lệnh chỉ-quân!
Tướng-giới-Thạch bị bắt ở Tây-an-phủ!
Nam-kinh, Thượng-hải và nhiều nơi đã thiết-quân luật!

Đào Tường! Đào Tường!
tiếng ỹ mấy năm nay thường
nghe phải nghịch với chánh-
phủ Nam-kinh họ báo luôn.
Nay họ Tường bị bắt thật! bị
đỡ một cách không ngờ!

Theo tin Arip, thì Tường-
giới-Thạch đương nghĩ măt ở
cách Hiệp-tây 40 cây số. Lúc
ấy Trương-học-Lương cầm
quân tiêu cộng ở Tây-an phủ,
nổi lên làm phản. Tường-
giới-Thạch đem vệ binh đến
đánh; sau một trận xung đột,
mấy tướng theo Tường bị
bắt chết, họ Tường bị bắt
sống. Nội-vụ trường Tường
tác-Tân cũng bị bắt. Hiện
Tường bị giam ở Tây-an phủ
(Thủ phủ Hiệp-tây). Trương-
học-Lương có đánh diên cho
Tường phu-nhân (Tổng-mỹ-
Lin) rằng báo toàn lãnh mạng
Tường-giới-Thạch. Được tin
ấy, Nam-kinh đã mở một hội
đồng ban đêm, Tổng-trưởng
Lục-quân Hà-ứng-Khâm được
cử làm Tổng-tư-lệnh. Theo lời
Trương-học-Lương tuyên-bố
thì cuộc đảo Tường này cốt
thiết hành chánh sách «Liên
Ngã kháng Nhật» v. v...

làm chúa ở miền Đông bắc
nước Tàu, mà trận «9-18»,
quân Nhật chiếm đoạt Thâm-
dương, Trương thờ chủ nghĩa
«bất đả kháng», khuôn gia
quyền tài sản di nơi khác rồi
về Nam-kinh với Tường-giới-
Thạch. Sau đó có du tịch nước
ngoài một độ, rồi về nước,
Tướng ủy cho cái gánh «Liên
quân tiêu cộng...»

Đấy, anh tướng đem quân
tiêu cộng, nay trở lại tự xưng
Tổng tư lệnh Xích-quân
chống lại chánh phủ Nam-kinh.
Cậu cộng từ này không phải
là lợi dụng thời thế, thì cũng
là thời thế lợi dụng cậu. Đó là
một lẽ rõ ràng chưa nói thành
bại sau này.

Đến cái cuộc chia rẽ thì tất
không tránh khỏi, vì hiện Nam-
kinh đã tuyên bố lợi danh của
Tường là phản nghịch, mà
cử Hà-ứng-Khâm làm Tổng-
tư lệnh, chứng rằng chánh
phủ Nam-kinh không tán đồng
với Tường, chỉ chủ trương
chánh sách bất cộng, thì chắc
gì diều đình bằng cách ôn hòa
được, dầu là họ Tường đã dở.
Nhưng dầu sao đi nữa,
chúng ta cũng thấy rõ trình độ
dân Trung-hoa khác trước đã
nhiều, mà những phái chính
giới và quân phiệt không thể
thao túng theo khuôn khổ sẵn
có lâu nay:

Về bên người cầm quyền
như họ Tường, nào có vửa
dầu, chính một tay Tường đã
bỏ tù Lý-tế-Thâm, lại bỏ tù Hồ-
hân-Dân là những nhà yêu
nhân mà không thêm kiêng
nè: nay họ Tường lại bị
Trương-học-Lương bắt bỏ tù!
Còn bên phái nghịch với
chính phủ thì nào ám sát Ông-
Sơn

300 CHÍNH TRỊ PHẠM Ở ININI VÀ CÓN LỒN ĐƯỢC AN XÃ

Theo Đức Nhà Nam số ra ngày
11-12-36, vửa rđi tên G.G. Pasquier
& Côn lồn về Saigon, số chế 300
chính trị phạm được an xã.

Đến Saigon họ còn phải cầm lại
Xóm chiến, đợi làm giấy tờ sẽ cho
về quê quán.

Trong số này có 30 người bị đầy
qua tận bên Inini, 10 người đầy ở
Son la.

Số người này phần nhiều là đã g
viên Cộng sản và Việt nam quốc dân
đảng.

Kỹ nỹ có PHỤ-TRƯỞNG NHỎ XỔ SỐ ĐÔNG-PHÁP

Thượng-hải, 14-12. - Các tin về tổ Nam-
kinh đến với Trương-học-Lương yêu cầu

CHUYỆN ĐỜI

Thơ đầu tên với lý thuyết
«nếu như»

Về mụ chuyện đời này, bác Lạc-
nhân nhà Trương, Chàng-mai tôi lãnh
thông có gặp chuyện gì sai, viết xem một
đôi chuyện đời này, vì sinh nhai khổ
khăn không chấp cớ một cái nghề cầm
bút học báo này mà sống được gia đình
ngày nay ra nhiều, các báo kiếm chuyện
cốt mớ mớ đi lang lạt hết cả chuyện, có
sai bao nhiêu chuyện đời mà viết!

Nhân lúc bác Lạc-nhân có việc đi vắng,
Chàng-mai được phải viết mớ này,
Chàng-mai không thêm kiếm chuyện như
trước, thẳng vào nhà báo lang lang thơ từ
mà của nó gọi cho Chàng-mai gần đây,
nhất là những thơ này, Chàng-mai
sợ đi đâu ra ngoài, làm cho mớ mớ mớ
trong mớ mớ thơ này, tình có gặp cho
Chàng-mai được một cái lý thuyết mới,
theo lý thuyết mới thì không có viết
lắm nên bắt vào mớ chuyện đời này
cũng không hết chuyện, lý là lý thuyết
«nếu như».

Những đời giá thế này:
Nếu như lang không có lợi phụng sang
sông rộng sông gió kia thì...
Nếu như không tiền mà đi đả lệh sang
Án sang Mỹ mà quan sát...
Nếu như đánh để cái cơ quan nọ mà là
chức cái cơ quan mới thì...
Nếu như thay vào địa vị... thì sẽ...
Nếu như phải viết ấy bèn đưa tra thặng
địa sang đây mà mình bầy là nguyên vẹn...
Nếu như... nếu như, đó thì nó sẽ là như
này!

Cái lý thuyết này như sau là mớ lý
thuyết, Chàng-mai không khác trước, dầu
là tiền vàng, song cũng nên trang vào một
đầu là:
Mười sang sông phải có ghe có đò, m, li
nữa có cái phao nổi mà biết lợi.
Mười đi đả lệh, trước hết phải có tiền
hành lý.
Cái thuyết này như thế nói không
rõ, song còn là thường tình; dầu như thơ
đầu tên mà trong thơ lại đả lệh, mớ
xăm đời từ kể khác thì nó đã bán làm sau
Theo nhà Tây triết đã nói, phẩm làm
một vật gì mà lý mình không có can đảm
nhìn nhận thì là đả lệh chính, mà người
đầu tên đó đã phạm 2 điều thì:
1) Là lương tâm mình đã nhận là đả
lệh mà mình còn làm, lợi đầu kia không
mạnh cho kể khác biệt, lý là đời với lương
tâm.
2) Là biết việc rõ ra là quấy nên đả
lệh mà mình còn làm, lợi đầu kia không
mạnh cho kể khác biệt, lý là đời với lương
tâm.
Những thơ đầu tên này dầu lãnh chế thế

AI MỘT THẦY PHẢN BÓ TÔI KHÔNG TRỜI MÂY TỜ BẠC ĐÁNH DẦU!

Theo Trang bắc Tân ra ngày
11-12-36, tại làng Đông xã, huyện
Cầm giăng, tỉnh Hải dương, có
cuộc tranh cãi lý trường giữa đôi
Thanh và phó lý Ngô-v-Định.

Thầy bèn dịch có thể, đôi Thanh
bèn lên tòa tìm thầy phán Quê, là
người giữ phần bầu cử tại tòa Sơ
Hải dương, nhờ thầy «giúp». Thầy
Quê đòi 100\$ số làm ơn, cho.

Đôi Thanh về lo, ngày 3 De-
cembre này, lúc 2 giờ chiều, đem
25 tờ giấy 1\$ lên tòa, nhưng nghĩ
sao không biết, rồi lại tới số
Mặt Thanh... không lấy của
tớ thầy phán Quê. Ông chủ số Mặt
tham ghi đầu mớ lý học. Đôi
Thanh đem vào, xin thầy Phán
nhận lần, còn số lo, sau. Ai hay thầy
Quê vửa nhận tiền thì có nhà chức
trách vào làm có quả tang số bạc
25\$ kia, đang bỏ trong túi áo của bà
Phán! Ông Phán hỏi ngộ chớ!

Vua cũ, và vua mới nước Anh

Vua mới nước Anh
London 12-12. - Công tước York đã
được lên làm vua Edward VIII, lý
hiện là George VI. Nghi lễ bắt đầu tiếp
đại giữa các nước tự trị để chào mừng
và lễ mừng trung thành với nghi.
Vua George VI định là lên vương sẽ có
hành vào ngày 12 Mai 1937.

Vua Edward VIII sang Áo
Boulogne-sur-mer, 12-12. - Chàng tên
Walford chủ vua Edward VIII đã đến
Boulogne-sur-Mer khi 15 giờ 30. Ban 2
phút đồng hồ nghỉ tiếp xe lửa sang Zurich
rồi sang Áo.

Từ nay nghĩ sẽ lấy tên là Công tước
W. George.

Vinas, 14-12. - Công tước Windsor đã
đến Vinas khi 23 giờ. Nghi lễ tại dinh
Baggfeld, nhà của nam tước Rostchild.
Nghi lễ bắt đầu bằng tiếp ai, và không gặp
mặt bà Simpson trước ngày 27 Avril.

Đầu, cũng là nó giá trị.
Những đời «nếu như» không cần có
vào đầu, thì trở con cũng như như vậy.

CUỘC BÀO-CHÍNH Ở TRUNG-HOÀ

Trương-học-Lương không lập
chính phủ độc lập

Một-tư-không, 14-12. - Thông-tin «Tasso»
đã chính tin đầu rằng Trương-học-Lương
lập một chính-phủ độc lập ở Nga làm
hệ thuộc.

Chủ tịch Sơn-dông và Hồ nam
vẫn trung thành với chính phủ
Nam-kinh

Thượng-hải, 14-12. - Chủ tịch hai tỉnh
Sơn-dông và Hồ-nam đánh điện về Nam-
kinh tuyên bố trung thành với Chính phủ
Trung-quốc.

Cuộc đấu đanh

Thượng-hải, 14-12. - Ông Douaid, có
vấn đề Trường-giới-Thạch về cựu số vấn
của Trương-học-Lương, đã đến Tây-an-phủ
để thảo luận với ông Trương. Các Trung-
hoa đương thời xem hết cuộc đấu đanh

Tướng Phùng-ngo-Tường quyền chế
tịch Ủy ban Quốc sự có danh hiệu cho
Trương nói rằng Chính phủ Nam-kinh của
lòng với các điều yêu cầu của Trương và
rất lợi về thông cáo của Trương, sau
Trương cho thì ngay Tường là người đã
làm cho nước Trung-hoa tiến hóa có vẻ
về một trí, có vẻ ngoại giao được nhiều lần.
Phùng lại thêm: sau Trương muốn thì
Phùng vì thân đến Tây-an-phủ để báo
đám những từ báo của Nam-kinh.
Trương học Lương yêu cầu
những gì?

Thượng-hải, 14-12. - Các tin về tổ Nam-
kinh đến với Trương-học-Lương yêu cầu

Du-luận Trung-hoa ĐỐI VỚI CUỘC Nhật Đức hiệp-định

Đức ở Âu-châu, Nhật ở Á-châu là
hai nước chủ nghĩa xâm lược, đã
làm rung rinh cái nền hòa bình cả
thế giới, mà nay lại cùng đình hiệp
định với nhau, ảnh hưởng lại càng
to; cuộc điện Âu-châu thêm rạo
rối nhiều mà bên Á-đông, nhất là
nước bị xâm lược như Trung-hoa,
vấn mấn cũng ngập ngừng. Xem
đu luận Trung-hoa dưới đây:

«Nhật-Đức hiệp định, đáng kh
cho người nước chủ y. Không nói
nội dung có những điều mầu nhiệm
mà họ vẫn dấu kín, chỉ tựu những
bộ phận công khai - những cái mà
bộ phận cho người thế giới công biết,
là cái không cần dấu - thì đối với
Trung-quốc đã thấy hiểm tượng
nguy ngập là dường nào? Một tờ
báo lớn ở Luân-đôn đã nói:

«Cuộc Nhật-Đức hiệp định giúp
cho Nhật liên công Hoa nam càng
mưu chủng và công khai cuộc tấn
công Hoa-bắc nữa.»

«Thế mà cơ quan chánh phủ Đức
ở Trung-hoa một hai biện hộ, thanh
minh rằng: «Nhật-Đức hiệp định
không có chút ảnh hưởng gì đến
lợi hại ở Trung-quốc.»

«C, người Đức hiện hộ cho công
cước của nước Đức, cái đó không
lệ. Đến các nhà đương cuộc Trung-
quốc cũng bình thản với người nước
rằng: không nên kinh ngạc, cuộc
Nhật-Đức hiệp định, không quan hệ
gì với mình!

«Tôi rõ cái lối nhận thức của
chánh phủ Trung-quốc, không đến
mặt nước không thôi. Hãy xem
những nguy cơ dưới này:

1) Theo nguyên tắc thông thường
mà nói, những nước bị xâm lược,
tự nhiên không muốn trận thuyên
xâm lược của nước mạnh đả ra.
Nay Nhật-Đức đồng minh tức là
trận thuyên xâm lược khoách triển
một cách rõ ràng. Nhưng nước sẽ
bị xâm lược không khỏi nguy hại,
hướng Trung-quốc hiện đương bị
chà dưỡi bàn chưa hết của người
Nhật mà bình yên được sao? Họ
nên là có phản ứng; chỉ là cái lý
doán của những nước đã tầm đấy
thôi. Thủ hồi Trung-quốc còn lựa
báo nhiều thủ đả làm mỗi cho
cuộc xâu xé mà chính cái đó «đá

tâm» đó không biết bao nhiêu với
lập cho đấy kia!

1) 2) Nhật-Đức đồng minh rồi sẽ
lên hành chánh sách xâm lược
không còn kiêng nể ai nữa. Cả 2
mặt giáp cộng Tô-Nga, ngay cơ
cương không trường, mà Trung-quốc
chính làm đối-tượng cho cuộc xâm
lược của người Nhật. Vì Nhật muốn
phang Tô-Nga, trước phải chiếm
lãnh Trung-quốc. Tức là tấn hành
theo chánh sách «đại lục» đã vạch
sẵn: Chính phục Trung-quốc, với
chính phục Thổ-giới... Trung-quốc
không phải làm địch cho một tên
ky sao?

3) Điều này càng nguy hơn nữa:
Trung-quốc vài năm lại đấy, rất là
thần Đức, quan hệ giữa Trung-Đức
rất là mật thiết. Trong cơ quan của
chánh phủ, chầu chầu là người
Đức làm cố vấn, nhất là cơ quan
quân sự, bao nhiêu kế hoạch về
quân sự cũng quốc phòng đều giao
trọng tay quân sự cố vấn người
Đức. Nay Nhật-Đức đồng minh,
mỗi mặt lợi dụng cố vấn Đức để
giám đốc chánh-phủ Trung-quốc,
mỗi mặt do quân sự cố vấn Đức
mà do thám rõ được cơ quan kế
hoạch bí mật Trung-quốc. Gần đấy
trên mặt báo nọ đã có cái tin đáng
ghê là:

«Trong điều ước Nhật-Đức hiệp
định có đoạn nói về bộ phận Trung-
hoa, mỗi thành đê Đông-kinh và
Hà-linh trao đổi tin báo về việc
quân sự bí mật. Muốn cho mặt thế
giới, cơ quan tình báo ky, sẽ là
chữ một hội «văn hóa hôn tiếp
nguyên cứu» để làm mản cho bề
ngoài...»

«Quả vậy thì thế đấy Nhật không
cần buộc chánh-phủ Trung-quốc
phải đồng người Nhật làm cố vấn
mà bao nhiêu việc bí mật đều biết
được cả. Nói cho rõ là cố vấn Đức
sẽ làm thay cho Nhật, để cho nhân
dân Trung-quốc không sanh mối
kích thích, vì Trung-quốc không có
ác cảm với Đức kia.

4) Trước đấy một phái bán gian
đã đồ mưu xuống cái chánh sách
ngoại giao «liên Đức thân Nhật»
nay có cuộc Nhật-Đức đồng minh,
âm mưu ky sẽ lan rộng mà thực
hiện «Hai cái búa đả đả một cây
đáng mở cõi» Trung-quốc còn
mong gì sống còn nữa sao?

Đứng trước hiểm tượng nguy
ngập ky, rõ rệt cho Trung-quốc
trong 3 đường phải chọn lấy một
đường:

1) là bỏ đời.

2) là theo lối dĩ nhiên đả, đả bình
lưu xác phao, gánh phần đời quĩ-
tính phong cho trận tuyến xâm-luợc
càng dữ nước cho quân địch thế
hồ đầy đep phá phá, mình cứ
đầu hàng gia vào trận thuyên
trương là có theo y họ là phòng
cộng trung, phòng cộng ngoài,
trung thành với phái xâm lược.

3) Đứng không muốn đi vào
đường ky thì tự thân tích cực phòng
hị sẵn sàng hòa với trận thuyên
báo bình, cũng đả đả trận thuyên
xâm lược kia, giữ gìn sanh mạng
quốc gia độc lập của mình.
Không đi đường này thì đi đả
kia, rõ Trung-quốc hiện tình không
có đường nào nữa.

Thêm tiền đẻ nuôi số tù đày sang Inini

Hiện tại ở Bắc kỳ cả thường
phạm và chánh trị phạm, đày sang
Inini không biết là mấy. Ngày 28
Novembre 1936, quan Toàn quyền
ky nghị định trích 20.250\$ ngân
sách Đông dương cấp vào ngân sách
Bắc kỳ để nuôi số phạm nhân ky.

Cùng bạn đọc giả

Đã gần hết năm 1936, xin
nhắc các ngài nhớ ky bèn mà
gửi trả tiền báo cho bản quán
để tiện việc số sách cuối năm.
Đã mấy tháng nay, bản báo
nhận được rất nhiều tin và bài
cả các nơi gửi đến, rất cảm
tâm lòng số của các ngài
đổi với TIẾNG-DÂN, mong
các ngài nghĩ đến sự sống kho
nhọc của tờ báo.

SỮA NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp
Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-dinh các nhà thương binh và các trường học Lycées & Khấp Đông-Đương

THUỐC TRỊ BẠCH ĐẼI VÀ TỬ CUNG
 Đại tài hiệu Nhân Hải

Người ta thường hay nói rằng...
 Người ta thường hay nói rằng...
 Người ta thường hay nói rằng...

VẬT QUÍ CHO KHÔNG LAM PHƯỚC
 Vật quý cho không lam phước...

Tôi có thể nói rằng...
 Tôi có thể nói rằng...
 Tôi có thể nói rằng...

Một người bạn...
 Một người bạn...
 Một người bạn...

Muôn bán
 Một cái nhà lầu N° 125 quai Đông-bà Huế. Giá 1700\$00.
 Hỏi tại Bản báo

VIỆC TRONG NƯỚC

Không đi buôn mà buộc nộp thuế ba tăng!
 Không đi buôn mà buộc nộp thuế ba tăng!

QUẢNG NAM. - Năm ngoái (1935) tên Nguyễn-Trực và Nguyễn-Liên, dân làng Thanh Bình, huyện Tiên Phước, vì mua thuốc chày không ra tiền, dân và con trâu nhà lên chợ Trà My bán lấy bạc về nộp thuế, anh không phải chuyển người (Trà My là chợ gạo, có dân, người buôn mọi đêm trên đồi quê), nhân thế qua đời Trà My tự về nhà, qua huyện bắt nộp thuế ba tăng năm 1935 là 300\$. Chỉ một lần dân trên đi bán lấy tiền nộp thuế, mà dân nộp ba tăng, đã oan khổ rồi!

Thường Vương trong dân quê
 Thường Vương trong dân quê...
 Thường Vương trong dân quê...

Vụ dân kiện lý trưởng đã kết liễu
 Vụ dân kiện lý trưởng đã kết liễu...
 Vụ dân kiện lý trưởng đã kết liễu...

Đối với việc dẫn thủy nhập điền
 Đối với việc dẫn thủy nhập điền...
 Đối với việc dẫn thủy nhập điền...

Thêm một lý trưởng bị án KHẢNH-HÒA.
 Thêm một lý trưởng bị án KHẢNH-HÒA...
 Thêm một lý trưởng bị án KHẢNH-HÒA...

Cuộc nội loạn TÂY-BAN-NHA

Tình hình trong nước
 Tình hình trong nước...
 Tình hình trong nước...

Madrid, 12-12 - Theo tin Chính phủ Madrid, thì ngày hôm qua trên một trận Madrid được vào tinh duy loan quân có loan đánh vào các trường đại học một vài lần nhưng bị đánh lui hết!

Madrid, 14-12 - Loan quân lại tấn công vào các trường đại học lại nữa, nhưng cũng bị đánh bại và bị chết 50 người, mất 2 chiếc xe tăng hiệu Đức.

Madrid, 15-12 - Máy bay của loan quân ném bom vào hải quân Mataga, làm chìm mất một chiếc tàu ngầm.

Madrid, 16-12 - Loan quân lại tấn công vào các trường đại học lại nữa, nhưng cũng bị đánh bại và bị chết 50 người, mất 2 chiếc xe tăng hiệu Đức.

Hội đồng bất can thiệp vào việc Tây-ban-nha
 Hội đồng bất can thiệp vào việc Tây-ban-nha...
 Hội đồng bất can thiệp vào việc Tây-ban-nha...

Cuộc đào chính

Tướng giới Thạch-chưa được thả - Trương học Lương không bị giam
 Tướng giới Thạch-chưa được thả - Trương học Lương không bị giam

Chính phủ Nam kinh vẫn theo chính sách của Trương-giới-Thạch
 Chính phủ Nam kinh vẫn theo chính sách của Trương-giới-Thạch

Mắt con
 Mắt con...
 Mắt con...

Muôn bán
 Muôn bán...
 Muôn bán...

BÁ = TƯỚC MÔNG = THỂ = TÔN
 (LE COMTE DE MONTE-CRISTO)
 PHÁP - QUỐC LỊCH - SỐ TIỂU - THUYẾT

Tác-giả: Alexandre Dumas
 Dịch-giả: Nam-Son

Ông có cho vua Set-lô X vậy một số bạc sáu triệu; vì thế nên vị vua ấy phong cho ông tước nam, và nhĩ dâng long bào tước, bầy giê ông đeo cái ruy băng trên cổ áo ri-lê...

Ông có cho vua Set-lô X vậy một số bạc sáu triệu; vì thế nên vị vua ấy phong cho ông tước nam, và nhĩ dâng long bào tước, bầy giê ông đeo cái ruy băng trên cổ áo ri-lê...

đấy có nhà ô-ten nhỏ mà đẹp lắm, có sân có vườn tử tế:

Đờ-bô-ray bác Rô-mô:

— Rô-mô bạn chỉ biết có cái xóm Xanb-gei-manh, cái xóm buôn như chết ấy của bạn thôi. Xin bà tước đứng nghe lời. Theo tôi, bà tước nên trọ tại Sô-xê-Án-tanh, là chỗ trong tâm thành Ba-ri-nh.

